

Curriculum Vitae

Prof. Dr. C.J. Labuschagne

Emeritus hoogleraar Oude Testament, Universiteit Groningen

- Ik ben in 1929 geboren op de boerderij Hoopwel in het district Heilbron, Zuid-Afrika, in een gezin met zeven kinderen. Als zijn oudste en enige zoon en stamhouder, was ik door mijn vader voorbestemd hem op te volgen. Maar, naast andere overwegingen, heeft de wens van mijn moeder - gegrond op een gelofte zoals die van Hanna - dat ik predikant zou worden, uiteindelijk de keuze voor een loopbaan bepaald.
- Ik genoot mijn Lagere Schoolopleiding in een 'twee-mansschool' op een aangrenzende boerderij en bezocht daarna de tweetalige (Afrikaans en Engels) Heilbron Hoër Skool, waar ik eind 1946 eindexamen deed met onderscheiding in Latijn, Wiskunde en Schei- en Natuurkunde. In 1947 schreef ik in als student aan de Universiteit van Pretoria om theologie te studeren. Na drie jaar in de Faculteit van Letteren en Wijsbegeerte behaalde ik de BA-graad *cum laude* met als hoofdvakken Grieks, Hebreeuws en Latijn. Daarop volgde in 1950-1952 mijn studie aan de Faculteit Theologie, Afdeling A (van de Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika - NHKA), waar ik (eveneens *cum laude*) de BD-graad behaalde en als proponent in de NHKA beroepbaar werd gesteld. Deze kerk dient onderscheiden te worden van de Nederduitse Gereformeerde Kerk (NGK) die aan dezelfde Universiteit een eigen faculteit had, Afdeling B.
- In december 1952 huwde ik met een Hollandse medestudente, Lenie Spruyt, wier ouders in 1947 naar Zuid-Afrika waren geëmigreerd. Het volgende jaar werkte ik tijdelijk als pastoraal medewerker in de Hervormde Gemeente van Brits, nabij Pretoria, terwijl ik me voorbereidde op het examen voor de MA-grad Semitische Talen (Hebreeuws, Aramees, Akkadisch en Ugaritisch) bij professor A. van Selms. In september vertrokken wij naar Nederland voor verdere studie, met een beurs van de Nederlands Zuid-Afrikaanse Vereniging en een lening van de NHKA.
- Bij de aanvang van het academisch jaar 1953/1954 schreef ik me in als student aan de Rijksuniversiteit te Groningen voor het doctoraal. Mijn hoofdvak was Oude Testament onder leiding van professor Th.C. Vriezen, bij wie ik in onvergetelijke *privatissima* bij hem aan huis *capita selecta* las uit Tenak en uit spijkerschriftteksten, zoals de Gilgamesh-epos en het Babylonische Scheppingsverhaal. Samen met Adam van der Woude, de toenmalige assistent van Vriezen en mededoctoraalstudent, las ik diverse teksten uit de Qumranrollen. Omdat Van der Woude ook graag Ugaritisch wilde leren, lazen wij met ons tweeën bij mij 'op kamers' teksten uit Ugarit. Mijn eerste bijvak was Godsdienstwetenschap bij professor Th. P. van Baaren, bij wie ik ook een cursus Egyptisch volgde. Het tweede bijvak was Assyrisch-Babylonisch onder supervisie van professor J.H. Hospers, die mij tevens de beginselen van het Arabisch bijbracht. In november 1955 slaagde ik voor de tentamens en schreef mijn doctoraalscriptie (binnen de gebruikelijke tien dagen – 'de tiendaagse veldtocht' genoemd), *Het gebruik van de godsnamen in de geschriften van de Profeten*, en kreeg mijn doctoraalbul *cum laude* toegekend.

Intussen hadden mijn vrouw en ik een cursus Italiaans, Deens, Noors en Zweeds gevolgd, en zo veel mogelijk gereisd en de Europese cultuur opgezogen. Terugkijkend was dit de mooiste tijd van mijn jonge jaren.

- Eind 1956 stagneerde mijn studie door het vertrek van Vriezen naar Utrecht, de spanningen rond de Suezcrisis en de Russische inval in Hongarije, om maar te zwijgen van mijn torenhoge studieschuld. Daardoor keerden we terug naar Zuid-Afrika, waar ik in januari 1957 als predikant werd bevestigd in de Hervormde Gemeente van Wolmaransstad, West-Transvaal. Gedurende de twee jaar in de pastorie schreef ik mijn MA-verhandeling *Semitische Talen, Die seggenskap van die koning oor eiendom in Ugarit*, onder leiding van professor Van Selms. Op grond daarvan behaalde ik de MA-graad *Semitische Talen cum laude* in 1959.
- Inmiddels waren we verhuisd naar Pretoria waar ik op 1 februari 1959 mijn academische loopbaan aan de Universiteit van Pretoria begon als Junior Lector in het Departement Semitische Talen van de Faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Tezeldertijd werd ik door de N.H. kerk benoemd als docent Bijbelkunde (afdeling Oude Testament) voor de studenten van de leraaropleiding (Normaalkollege). Deze benoeming werd abrupt beëindigd in 1962, toen de kerkelijke autoriteiten begonnen door te krijgen dat ik tegen apartheid was, en vooral toen ik me openlijk aan de zijde schaarde van professor Albert Geysers en Adrianus van Selms, de voortrekkers binnen de Hervormde Kerk in het verzet tegen apartheid.

Tegen die tijd, 1962, had de kerk Albert Geysers als hoogleraar Nieuwe Testament ontslagen en hem zijn status als predikant ontnomen, zogenaamd omdat hij ketterij zou hebben verkondigd. Van Selms werd publiekelijk belasterd en verdacht gemaakt wegens zijn kritische uitspraken over apartheid. Hij had juist een brochure gepubliceerd over de kerk en geheime organisaties, waarmee hij impliciet de machtige Afrikaner Broederbond aan de kaak stelde – een uiterst geheime organisatie waar veel leidinggevende Afrikaners, vooral theologen, lid van waren. Doordat Lenie en ik de verspreiding van deze – voor de ‘Broeders’ zeer onwelkome - brochure voor onze rekening hadden genomen vanaf ons huisadres, heb ik mij hun haat op de hals gehaald en werd ik meermalen bedreigd.

De positieve hoogtepunten dat jaar waren mijn promotie in maart, de geboorte van ons eerste kind, Bart, in april, en mijn bevordering tot Senior Lector. De graad Doctor Divinitatis werd me *cum laude* toegekend op grond van een proefschrift onder leiding van professor E.S. Mulder, *Die onvergelyklikheid van Jahwe in die Ou Testament* (herzien en vertaald: *The Incomparability of Yahweh in the Old Testament*, Leiden: E.J. Brill, 1966).

- De laatste acht jaar van mijn loopbaan in Zuid-Afrika, 1960-1967, stonden in het teken van de strijd tegen apartheid, die juist in de Hervormde kerk voor de dissidenten bijzonder bitter was. De controversale kwam voor mij in een stroomversnelling nadat wij op initiatief van Albert Geysers het Christelijk Instituut hadden opgericht in augustus 1963, een maand voor de geboorte van onze dochter Trudie. Dit Instituut, waarvan ds. Beyers Naudé de eerste directeur was, had ten doel de euvelen van de apartheid op de agenda van de kerken te zetten en de rassenverhoudingen te verbeteren. In mei 1967, een paar dagen na het overlijden van mijn vader, moest ik, evenals enkele medestanders, voor een commissie van de kerk verschijnen

om mijn volgehouden lidmaatschap van het Instituut te verantwoorden. De kerkelijke leiding heeft ons namelijk voor het blok gezet en gedwongen te kiezen tussen lidmaatschap van de kerk en van het Instituut. Mijn halsstarrige weigering zou spoedig leiden tot mijn ontslag als predikant van de NHKA.

Dat gebeurde na de uitspraak van de rechter in de geruchtmakende hofzaak waarin Albert Geysers en Beyers Naudé een geding hadden aangespannen tegen professor Adriaan Pont, hoogleraar Kerkgeschiedenis, wegens smaad. Pont werd schuldig bevonden en veroordeeld tot de hoogste boete ooit voor laster opgelegd in de Zuid-Afrikaanse rechtsgeschiedenis.

In deze zaak was ik hoofdgetuige voor de eisers, tot grote ergernis van de kerkleiders, die vierkant achter Pont stonden. Toen de Voorzitter van de Algemene Kommissie (Moderator) direct na de uitspraak publiekelijk voor de radio een oproep deed om Pont te steunen, was de maat voor mij en de andere dissidenten vol. Daardoor hebben we ons lidmaatschap van de N.H. kerk opgezegd, waardoor ons onze status als predikant van de NHKA werd ontnomen. De Presbyterian Church heeft ons onmiddellijk kerkelijk asiel geboden en de theologen onder ons de status verleend die we eerder hadden. Kort daarna is er in Pretoria een Afrikaanssprekende gemeente binnen de Presbyteriaanse kerk gesticht, waar ik in de eerste dienst mocht voorgaan.

- Door deze gebeurtenissen en de grote publiciteit eromheen is mijn positie als docent aan de Universiteit van Pretoria precair geworden, zonder perspectief op promotie. Op een verzoek van de kant van de Presbyteriaanse kerk om aan hun predikantenopleiding in Grahamstad te gaan doceren, ben ik niet ingegaan. Wel heb ik gesolliciteerd naar de post hoogleraar Semitische Talen aan de Universiteit van Suid-Afrika (Unisa) in Pretoria, die al enige tijd vacant was. Het is echter anders verlopen dan ik gehoopt had. Ondanks de eenstemmige aanbeveling van de vacaturecommissie heeft de Rector mijn benoeming direct geblokkeerd, kennelijk om politieke redenen. Enkele uren later op dezelfde dag ontving ik een uitnodiging van de Theologische Faculteit in Groningen om daar te komen werken. Die heb ik dankbaar aanvaard en op 1 december 1967 ben ik in dienst getreden van de Rijksuniversiteit Groningen, waar ik eerst als Lector en later als hoogleraar heb mogen werken tot mijn emeritaat in 1991.
- Vanaf dat moment kon ik me voltijds wijden aan wetenschappelijk Bijbelonderzoek en de verbreiding van de resultaten van dat onderzoek, niet alleen in wetenschappelijke publicaties, maar met name ook op het grondvlak van de samenleving. Naast mijn academische activiteiten van onderzoek en onderwijs, heb ik me daar steeds voor ingezet in preken, lezingen, artikelen en boeken bedoeld voor een breder publiek (waarvan sommige op het [internet](#) te lezen zijn; zie mijn [bibliografie](#)). Mijn streven is steeds geweest om mensen op een pastoraal verantwoorde manier kennis te laten nemen van de wetenschappelijk verworven inzichten rond het verstaan van de Bijbel, door ze een alternatief te bieden voor de traditionele, naïeve, fundamentalistische Bijbelopvatting en ze te helpen deze inzichten te integreren in hun geloofsleven.
- Wat ik als mijn belangrijkste bijdrage tot de Bijbelwetenschap beschouw is mijn inspanning om de ontdekking dat de Bijbelse geschriften getalscomposities zijn op de agenda van het bijbelonderzoek te zetten. De eerste resultaten van mijn onderzoek in dit verband heb ik gepubliceerd in een aantal artikelen en in mijn commentaar op Deuteronomium (1987-97), alsook in mijn

boek *Vertellen met getallen: Functie en symboliek van getallen in de bijbelse oudheid*, Zoetermeer: Boekencentrum, 1992 (ook als [internetpublicatie](#) beschikbaar). Dit boek heb ik herbewerkt, uitgebreid en in het Engels gepubliceerd: *Numerical Secrets of the Bible. Rediscovering the Bible Codes*, BIBAL Press, North Richland Hills, TX, 2000 (herdrukken tot 2007; vanaf 2008 als [internetpublicatie](#) beschikbaar). Een enigszins gewijzigde herdruk is gepubliceerd met als ondertitel *Introduction to Biblical Arithmology*, door Wipf and Stock Publishers, Eugene, Oregon, 2016.

In dit verband is mijn *magnum opus* het onderzoek naar de numerieke aspecten van de Hebreeuwse Bijbel: de [Psalmen](#), de [Liederen en Gebeden](#) buiten het boek der Psalmen, diverse andere teksten en de boeken [Genesis-Koningen](#) afgerond met een evaluatie van de [resultaten](#). Dit onderzoek werd voortgezet met de analyse van de boeken van de [Profeten](#) en de [Geschriften](#), en met diverse artikelen gepubliceerd op Academia.edu. Met de publicatie van de analyse van Kronieken is dit onderzoeksproject afgerond in augustus 2016.

- Ter afwisseling van mijn wetenschappelijk werk heb ik me sedert het begin van deze eeuw bezig gehouden met onderzoek naar de hugenootse Franse voorouders van mijn familie. Dit speurwerk kwam in een stroomversnelling door de ontdekking van relevante documenten in het archief van de Franse kerk in Enkhuizen, het archief in Leeuwarden, het VOC-archief in Den Haag, en met name in het stadsarchief van Bergerac (2010). Van dit onderzoek heb ik verslag gedaan in [diverse publicaties](#), onder andere, *De Franse voorouders van de familie Labuschagne*. Het is tegelijkertijd in het Afrikaans en Engels gepubliceerd als Gedenkboek bij gelegenheid van de jubileumviering op 14 mei 2011 te Paarl in Zuid-Afrika ter herdenking van de aankomst van onze voorvader Pierre Labuscaigne in de Kaap van de Goede Hoop in 1711.
- In 2009, tweeënveertig jaar nadat ik mijn lidmaatschap van de Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika had opgezegd vanwege haar steun aan de apartheid, kreeg ik een 'handreiking van vriendschap en versoening' van het Moderamen van de NHKA. Dit gebaar heb ik opgevat als een aanzet tot eerherstel. Mijn reactie daarop was positief, met dien verstande dat ik een rehabilitatie alleen kan accepteren als dat ook zou gelden voor professor Albert Geysers en zijn andere medestanders, en als de kerk in een openbare verklaring onomwonde afstand zou nemen van haar apartheidsverleden. Dit laatste is intussen gebeurd en het moderamen heeft eerherstel verleend aan de dissidenten blijkens een brief aan mij gericht van de Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, gedateerd [26 Maart 2019](#).

In december 2017 hebben mijn vrouw en ik, met onze kinderen en kleinkinderen, feestelijk herdacht dat we 65 jaar getrouwd waren en 50 jaar in Nederland woonden.